

ERDÉSZETI UJSÁG

szak- és társadalmi lap az erdészeti személyzet részére.

Előfizetési árak:
Egész évre 8 kor.
Fél évre 4 «
Negyed évre 2 «

Pénzküldemények:
a «Szászsebesi ipar- és gazdasági hitelszövet-
kezet» címére Szászsebesen küldendők.

Megjelenik minden csütörtökön.

Felelős szerkesztő és tulajdonos
lapkiadó:

Podhradszky Emil.

Hirdetési díjak:

Egy hasábos garmond sor vagy annak
helye 20 fil. Ajánlközásoknál, eladás vételnél
minden szó után előre beküldendő 4 fil.
Nagyobb s többszörös hirdetményeknél mér-
sékelt díjak egyezség szerint

XII. évfolyam.

Szászsebes, 1908. szeptember 10.

37. szám.

RÉGIPÉNZEK aranyból és ezüsből jó árban megvétetnek.
Schmidég Alfréd, Budapest, I., Maros-utca 7.

Eddig 25 arany,
ezüstérem és disz-
oklevéllel kitüntette.

FARAGÓ BÉLA

Eddig 25 arany,
ezüstérem és disz-
oklevéllel kitüntette.

csász. és kir. udvari szállító.

Magyar magpergető gyára. Erdészeti magnagykereskedés.
Erdei csemetekertek. Diszfenyőkertészet Fajburgonya termelés.

ZALA-EGERSZEGEN.

Ajánl legjobb minőségű tű és lomblevelű famagvakat, szlavon tölgymakkot gyümölcs- és
fűmagvakat, összes erdősítéshez szükséges tölgy, luczfenyő és minden egyéb lomb- és
tűlevelű facsemetét.

Élősövénynek Ákác, Gleditschia Maclura Aurentiaca, a mely áthatlan sövényeket képez.

☛ Gyümölcsvadoncok, Gyümölcsfák, Rózsák. ☛

☛ 100-féle legujabb és bőtermésű FAJBURGONYAT, ☛
továbbá vadetetésre és gazdasági célra igen alkalmas csicsókát

Legmagasabb árban vásárol fenyőtobozakat tölgymakkot és lombfa magvakat!

☛ Mintázott ajánlatokat kér. ☛

Részletes árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Egyenruhákat,

Egyenruházati cikkeket,

Polgári ruhákat,

Fehérneműt.

Fegyvereket és töltényeket

A legjutányosabb árak mellett legjobb
minőségben készít

BLUM SÁNDOR

udvari szállítója Ő Felsége a perzsa csá-
szárnak, I. Péter szerb királynak és Wla-
dimirovits orosz császári nagyhercegnek.

Budapesten

Váci utca 15.

Erdőtiszteknek nemkülönben erdőaltiszteknek előnyös
részletfizetési kedvezmények.

Nagyobb megrendelés esetén kívánatra mértékek
felvétele végett a cég egy szabása saját költségén
bárhova elküldi.

Arjegyzéket és mintákat ingyen küldök.

Vidéki megrendelésekre kiváló gond lesz fordítva.
Legkisebb megrendelést is szívesen eszközölök. Meg-
nem felelő áru a cég költségén visszaküldhető.

Élő vad!

Élő foglyokat, fácánokat, nyulakat, őzeket,
szarvasokat, vad házinyulakat, uhukat, minden
másfajta állatokat magas árakon vásárol

**O. Frank Utódai
Kreuzig és Högl**

állatkiviteli és nagykereskedési háza, Wien
(Bécs) V-2. Einsiedlergasse 13. Telephon 598.
Szállít minden nem élő vadakat és más élő
állatokat első rendű minőségben.

A nyulak tömeges befogásához saját hálóit,
foglyok és fácánok szállításához saját ketre-
ceit bérmentve küldi és adja rendelkezésre.

**Képes vételi árjegyzék ingyen
és bérmentve. o o o**

Előnyös vadértékesítés

Szarvas, dümvad, vadsertés őz, nyul,
fogoly és egyéb lött vad értékesítését
minden mennyiségben elvállalom a
legmagasabb árak mellett.

Azonnali készpénz elszámolás!

Ajánlatokkal kér:

Fodor Károly,

bizományos

BUDAPEST, (központi vásárcsarnok).

MAGYARHON ELSŐ, LEGNAGYOBB ÉS LEGJOBB HIRNEVŰ ÓRAÜZLETE.

Alapított 1847.

Brausweller János
Szegeden. Cs. és kir. kizárólagosan
szab. chronometer- és műórás, főtallója
a remontoir ingaóráknak
stb. stb.

**ÓRAK, ÉKSZEREK 10-évi jótállással
RÉSZLETFIZETÉSRE**

Képes árjegyzék bérmentve. Javítások pontosan eszközöltenek.

Előfizetési díjak:

Egy évre	8 korona
Fél évre	4 korona
Negyed évre	2 korona

Pénzküldemények

Szászsebesi Ipar és Gazdasági Hitelszövetkezet címére küldendő, Szászsebesen

Megjelenik minden csütörtökön

Felelősszerkesztő és kiadó: tulajdonos

PODHRADSKY EMIL

Hirdetési díjak:

Egyhasábos garmond sor vagy annak a helye 20 fillér. Ajánlköztásoknál, eladás vagy vételnél minden szó után előre beküldendő 4 fillér. Nagyobb s többszöri közlésű hirdetményeknél mérsékelt díjak egyezség szerint

XII évfolyam

Szászsebes, 1908 szeptember 10

37 szám

Nekünk nem lehet.

Még az elmúlt esztendőben egyes kincstári erdészeti altisztek mozgalmat indítottak volt a mostani kötelező egyenruhájuk minőségének megváltoztatása céljából s hogy a most viselt egyenruhával nagyrésztük nincs megelégedve, hanem a helyett másfélét óhajtanak, annak legjobb bizonyítéka volt az, hogy egy rövid pár hónap alatt negyvennél több jegyzőkönyv érkezett be a mozgalmat megindított altisztekhez, amelyeken legmérsékeltőbb számítással is legalább pár száz kincstári erdészeti altiszt volt képviselve. Erre következett volna a kérdéses jegyzőkönyveknek a földművelésügyi m. kir. miniszter ur Ónagyméltóságához való felterjesztése, midőn azonban erre került a sor, e mozgalmat megindító altiszteknek a jegyzőkönyvek felterjesztése felettes hatóságuk részéről meg lett tiltva, sőt még a rosszalás is ki lett fejezve irántuk azért, hogy a mozgalmat megindították.

Szigoruan és pártatlanul mérlegelve a dolgot, a kérdéses felettes hatóságnak teljesen joga volt ahoz, hogy a jegyzőkönyvek felterjesztését megtiltsa, valamint hogy a mozgalmat megindító erdészeti altisztek irányában rosszalását kifejezze s ezt a jogot a felettes hatóságnak ők maguk szolgáltatották a kezébe az által, hogy tervükhöz annak előleges hozzájárulását nem kérték és nem kapták mert a szolgálati szabályok rendelkezései szerint bármely alárendelt csak abban az esetben tehet valamit a szolgáltatásával kapcsolatban lévő

bármely ügyben, ha erre felettes hatóságától előzetesen engedelmet kapott.

Önként felmerült most már az a kérdés, hogy vajjon azon esetben, ha a kincstári vagy akár a járási erdészeti altisztek ezt a mozgalmat megújítani szándékoztán, ehhez felettes hatóságaik beleegyezését kérnék, megadatnék-e az nekik.

A dolog természetes rendje szerint nem csak a jogos, de még a jogosnak vélt vagy képzelt kérés elől sem lenne szabad soha az utat elzárni, hanem módot és alkalmat kellene mindenkinek nyújtani ahoz, hogy sérelmét vagy panaszát leplezetlenül és minden kellemetlen utókövetkezménytől menten előadhassa ott, ahol annak gyógyítását remélheti, mert hiszen kérni, panaszkodni a mondhatni törvényesített szokás szerint mindenkinek szabad, természetesen más lapra tartozván az, hogy a panasz meghallgatva, a kérelem teljesítve lesz-e. Ez már olyan régi dolog, mint amilyen régi maga a világ.

Dacára ennek biztosak lehetünk benne, hogy ha ilyen mozgalom tervével az erdészeti altisztek fellebbvalóiknál előhozakodnának, annak keresztülviteléhez csak itt-ott elvétele kapnák meg az előzetes beleegyezést; a legnagyobb rész azonban merev visszautasításban részesülne, bár maguk a fellebbvalók általában véve maguk is elismerik, hogy az erdészeti altisztek egyenruhája használhatóság tekintetében nem kifogás nélkül való és

Tömörüljünk egy zászló alá, érdekeink megvédésében csak úgy tehetünk kellő lépéseket!

hogy az a mai kor igényeinek nem felel meg sehoggy sem.

Ez a dolog természetellenesnek látszik az első tekintetre, de ha mélyebben bele pillantunk közéletünkbe, az abban uralkodó rendszer mellett azt természetesnek fogjuk találni. Nálunk ugyanis nagy mértékben ki van fejlődve az ugynevezett kaszt-rendszer, amelynek behatása alatt a magassabb lenyűgözni szereti az alacsonyabbat s kedve telik abban, hogy hatalmát alárendeltjével éreztesse. Nálunk a szabadság, egyenlőség, testvériség még mindig csak írásban lévő üres jelszavak és megtestesítésekre még sokáig várakozhatunk.

Nálunk a közhivatalokban még mindig csak a kötelességek vannak szigorúan szabályozva, de a jogokat sehol sem látjuk körvonalozva, így tehát azzal mindenki tisztában lehet, hogy mi az ő szolgálati teendője, de arról, hogy ennek ellenében milyenek a jogai, jóformán fogalma sincs. Érti ennek a fonák helyzetnek a súlyát minden tisztviselő és altiszt egyaránt s várja és sürgeti a szolgálati pragmatikát, de bizony hiába várja, mert az talán éppen azért késik, hogy a mostani rendszer minél tovább fenttartható legyen.

Az utóbbi időben ugy a napilapokban, mint egyes szaklapokban sűrűn olvashatjuk, hogy az állami tisztviselők státusának rendezése alkalmából az állami erdészeti tisztviselők nagy mozgalmat indítottak, hogy jogaikat érvényesítsék s már a legközelebbi napokban országos gyűlést fognak tartani Budapesten, amelyen sérelmeikkel előho-

zakodni szándékoznak. A mozgalomhoz tudomásunk szerint már az összes kincstári erdőhatóságok tisztviselői csatlakoztak és így nyilvánvaló, hogy nagy lesz a tervbe vett gyűlésnek látogatottsága. Olvasva az erre vonatkozó híreket, önkénytelenül is felvetődik az a kérdés, hogy vajjon ehhez a mozgalomhoz az illetők kikérték-e felettes hatóságuknak, tehát magának a miniszteriumnak az engedélyét vagy sem, mert mérget lehetne venni arra, hogy ebben a mozgalomban azok is részt vesznek, kik alárendelt altisztjeiknek nem engedték meg, hogy az egyenruházatukra vonatkozó panaszait előadják s annak megváltoztatását kérelmezzék. Vajjon jól esnék nekik, ha most felülről egyszerre csak lefujná egész mozgalmukat?

Hja, csak nekünk nem lehet!

Annyi bizonyos, hogy az ilyen lefuvás zokon esnék nekik, de vajjon eszükbe jutna-e a példabeszéd, amely azt mondja, hogy: «Amit nem kívánsz magadnak, ne tedd másnak!».

Az ákácról.

— A «Magyar Erdész» után. Irta S., főerdész. —
(Folytatás és vége.)

Helyesen említi ez a vitázó a 100° Celsius. Ezt azonban nem kell olyan nagy pontossággal vizsgálni, mert hiszen igen egyszerű ez az egész művelet. Ugyanis az elvetésre szánt ákácmagot vagy annak megfelelő részletét az elvetés előtti este rátesszük egy sűrű rostára vagy szitára s ezt egy nagyobb edény felett két kézben tartja egy

AZ „ERDÉSZETI UJSÁG” TÁRCÁJA

Magláj.

— A «Budapesti Hírlap» után. —

A boszniai okkupáció első véres napjáról, melyre akkor még senki sem gondolt és amely annyival is inkább meglepte a hadvezetőséget, a Budapesti Hírlap hasábjain egy szemtanu az alábbiakat írja:

Augusztus 3-án mult harminc esztendeje a magyar husárok katasztrófájának a maglaji völgyesorosban. Akkor folyt az első vér Bosznia megszállásáért s kezdődött a tetteges hadviselés, hogy Európa ránk ruházott mandátuma, ha kell, erőhatalommal is, érvényre emelkedjék.

A Magláj név szomorú emlékeztető. De arra nincs semmi ok, hogy restelkedve, a szenvedett kudarc érzetével tekintsünk rá vissza, mint oly esemény jelzőjére, amelyet a politikai előrelátás és a hadvezéri ügyesség elkerülhetett volna. Akkor a közérzület el volt telve töle keserűséggel és az elfogult kritika olyan vádakat

fűzött hozzá a külügyi vezetés s a hadvezetőség ellen, melyeknek alaptalan voltát csak évek múlva állapíthatta meg az okkupáció történelme. Ma már világosan látunk és tárgyiasan ítélhetjük meg a három évtized előtt esett dolgokat.

Néhai Andrássy Gyula gróf, a monarchia külügyi élén, elég világos tudatában volt annak, hogy a katonai megszállás s a stratégiai birtokbavétel vér- és pénzáldozat nélkül nem lesz lehető. Neki nem volt semmi illúziója arra nézve, mintha e műveletnél, minden harc kizárásával s a lakosság békés asszisztenciájával, egyszerű lefolyásra s gyors eredményre biztosan számíthatnának. A szerajevói magyar-osztrák főkonzulátus és a bosnyák-hercegóc területen berendezett hírszolgálat épp jókor informálta a közös külügyminisztert a kétes fogadról, amely benyomulandó csapatainkra vár. Ezért javasolta Andrássy gróf, hogy a megszállás imponáló erővel — három mozgósított hadosztálynak kooperációjával — történjék a Száva és a dalmát Alpok vonala felől egyidejűleg. A hadi tanács a külügyi-

ember; a másik ember pedig a tűzhelyen vizet melegít, míg az erősen felforr, aztán ezt a forróvizet (5—10 litert) részletekben ráönti a szitában lévő magra, miközben a szitát is mozgatni kell, hogy a mag minden oldalról érintkezze a forróvizzel. A szita alatt tartott edényből a vizet fel lehet ismét önteni, amíg csak a kéz könnyen ki nem bírja a meleget; aztán a szitára egy zsákot vagy valami ruhát terítünk, hogy a mag a gőzben maradjon, de ez idő alatt többször fel kell rázni vagy átkavarni. Ha már nem gőzölög, akkor a magot egy zsákra vagy ponyvára öntjük és vékonyan szétterítjük. Másnap reggel elvetés előtt kitesszük a napra és megszáritjuk annyira, hogy épp össze ne ragadjanak. Az így megduzzasztott magot helyes kis kapával készített sekély barázdákba ujjaink között egyenletesen pergetjük be vagy vetőgéppel is elvethetjük. Kapával készített barázdákat a gereblye hátával kell betakarni, de csak igen vékonyan, legfeljebb egy cm. porhanyó földdel. (A rossz és veszedelmes forrázás abban áll, hogy a magot beletesszük egy tálba avagy teknőbe s tele öntjük az edényt forróvizzel s ott hagyjuk — mint némelyek szokták — 24 óráig. Az így agyonboldogított ákácmagból aztán nem sok kél ki, mert a csira belefutad és elpusztul épp úgy, mint mikor az erdei csemetéket némely ültető munkás — hogy a gyökere el ne száradjon — vízbeállítja s ott hagyja, míg rá kerül a sor. Többször tapasztaltam már eféle szerencsétlen jóakaratot, ami néha ugyan gonosz lustaságból

származik, hogy a csemeték ideiglenes földbetakarásával ne kellessen bajlódni.

A forrázás akkor mondható sikerültnek, ha utána a mag kétszeres nagyságára megdagad; szép zöldesbarna színű s ujjaink között nyomogatva rugalmas tapintatu. A hibás, léha mag nem dagad meg a forróvizben sem és többnyire vizen uszva marad, míg a jó mag elmerül.

Ha így előkészítve vetjük el az ákácmagot kertünkben, csakhamar látni fogjuk a kis csemetéket, melyek főképpen az első évben igényelnek gondozást, védelmet a gyom és gaz ellen. Aki az ákáccsemetéket az első évben háromszor-négyszer megkapálja és ugyanannyiszor meg is gyomlálja, annak később kevés dolga lesz, mert a gondozott, tisztán tartott kis ákáccsemete olyan rohamosan nő, hogy a második évben már nem tud közte megélni a gaz. De azért már a második évben is kapáltassuk meg legalább egyszer, mert a talajporhanyítás nagyon kedvező hatással van a kis csemete fejlődésére.

Folytatólag szólanom kell még a faiskolában felnevelt ákáccsemeték kitelepítéséről is. E tekintetben csak a saját megszokott s elég sikeresnek tapasztalt eljárásom ismertetésére szorítkozom.

Ha ugyanis teljesen zárt állományu ákácost akarok létesíteni, akkor a jobb növésű, egy cm. vastag csemetéket alkalmazom.

Az ültetés csakis tavaszkor történik, fagyök multával. A kiültetés előtt a csemetéket 20—30 centiméternyire visszavágjuk, mellékágaitól meg-

niszter óhajta szerint intézkedett és valóban méltatlanul tulajdonították Andrásynak az elmés, de léha mondást, hogy Magyarország-Ausztria hatalmi fellépéséhez egy zászlóalj baka és egy katonal zenekar elég lesz. Ezt ő soha sem mondhatta, mert a boszniai akció jelentőségétől sokkal erősebben át volt hatva, semhogy a teljes siker kellő biztosítása nélkül felelősséget vállalt volna érte.

A maglaji eset nem cáfolta meg a reményeit, de igazolta óvatosságát.

Hadoszlopainkat túl a Száván a lakosság eleinte sorsamegadottan, ellenséges szándék nélkül látszék fogadni. Ez gyakran van így, ha valamely fegyveres erő idegen területre benyomul. A főhadiszállás azonban jókor megbizonyosodhatott róla, hogy a hadműveletek közben szüksége lesz teljes éberségére s a csapatokat csak harci készenlétben, a biztossági szolgálat oltalma alatt, kellő elővéd kiküldése után mozgathatja. A muzulmán küldöttség, mely Boszna-Bródban óvást tett a magyar-osztrák zászló felvonása és az okkupáció ellen,

elégge figyelmeztette a fővezényletet, hogy a tartományok mélyében a bosnyák népfelkelés gerilla-háborújával fog esetleg szemközt állani.

A főhadoszlop előtt járó elővéd élén másfél szakasz magyar huszár indult Millinkovich vezérkari őrnagy parancsa alatt, a bród-szerajevói főúton délirányba, a térv viszonyok és a lakosságban lappangó kedv kiderítésére. A rábizott feladat a körülményeknek teljesen megfelelt s a kis csapat szabályszerűleg, szolgálatkészen, kifogástalanul meg is oldotta.

Három napon át nem vett észre semmi fenyegető jelenséget a föld népe részéről; a bosnyákok a kém-szemle útjába nem vetettek akadályt. A huszárok így nyomultak át több falun a Boszna folyó mellett. Átal mentek Maglajon is. Nem messze onnét érték el az első puskalövések; mire visszavágtattak, hogy ellenség jelenlétéről hírekkel s a módszeres operációk megkezdéséhez tájékoztató adatokkal szolgáljanak a fővezényletnek. Vágtatásuk közben támadt rájuk orvul a falubeli parasztság, mely a házakban elrejtőzve, a kis csapatot

tisztítjuk, hosszú, fás gyökereit megkurtítjuk. Sor- és csemetetávolság egyéves csemetéknél egy-egy méter. Az ültetést laza talajban mélyen követelem, jóval felül a gyökérzetén. Fás legelőket létesítése céljából én mindig három éves, 4—5 cm. vastag, válogatott fácskákat ültetek, természetesen szintén tavaszkor. Ezeket 5—50 méter sor- és csemetetávolságba helyezem el; 2 méter magasan vágom vissza; törzsét, gyökérzetét tisztogatva, ismét csak minél mélyebben ültetem. (Homoktalajban 20—30 centimétert a törzsből is föld alá ereszték.) Ilyen erőteljes ákácok körül mindig készítettünk tányér-gödröket az esővíz felfogására, ami elengedhetetlen feltétele a gyors és biztos fogamzásnak. A fás legelőket lábas jószágától 4—5 évig tilalmazni kell.

Erdészek részére írott ezen értekezésemben apróbb részletezésre szükségtelen kiterjeszkednem.

Még csak azt jegyzem meg, hogy aki az ákácát feltétlen erdőtalajon ülteti, az legtöbbször azt fogja tapasztalni, amit egyik szaktársunk elég panaszosan leír: «Megered, de a növekvés gyenge, a törzs silány, mohos és néhány évi tengődés után kipusztul.» Én ellenben legkedvesebb gyönyörűségemet ákácsoimban találok. Hogyne, amidőn pl. a múlt tavaszkor (forrázva!) vetett magomból olyan csemetéim vannak, hogy 60% egy méternél magasabb; de van köztük 180—200 cm.-es is! Kiültetett fáim pedig általában évenként 1—1½ métert nőnek magasságban s 1—1½ cm. a vastagsági gyarapodásuk. Pedig nem valami buza-táblán, hanem a réám bizott erdőségeknek olyan

részein, amelyeknek talajában egykor bizonyára turkált az eke. Lehet, hogy ugyanott az erdei fenyő s más egyéb is diszlenék, de én ezen erdei fáknek más rendeltetést szántam. Mert ámbár 100—150 méter tengerszintfeletti magasságban láttam én már gyönyörű lucerdőket, sőt ugyanott 20—25 méter magas vörös fenyőket is, mégis nemde a szaktársak mosolyognának, ha valakinek alföldi erdősitésre e fanemeket ajánlanám.

És épp abban rejlik szakunk legjelentősebb feladata, hogy az egyes fanemeket ismerjük meg alaposan; ismerjük nemcsak látszatból, de valódi rendeltetésük szerint is.

HASZNOS TUDNIVALÓK

A kecsketej mint orvosság. Néhány száz évvel ezelőtt jóval több orvosság került az állatvilág köréből, mint manapság. Nem volt az állatnak olyan testrésze, olyan mirigye, melyet orvosságnak ne használtak volna. A patikában a zsírok hosszú sora mellett ott volt a szarvasszarv, skorpióolaj, szalamanderolaj s sok mások. Volt olyan idő is, mikor egész orvosi rendszert képviselt az állati származású anyagokkal való gyógyítás, úgy hogy növényi anyag vagy só csak alig szerepelt a rendelésekben. A XVII—XVIII. századokban élte virágát ez a rendszer és a kivégzett ember véréből kezdve a fecske belén át egész a sündisznó hólyagjáig, minden használatban volt. Jellemző, hogy a legtöbb ily orvosság miről jó voltát még csak nem is a tapasztalás, de a legkorlátoltabb spekuláció szabta meg. Még csak külső hasonlóság, laza összefüggés sem fedezhető fel a betegség és gyógyítószer között, úgy hogy valószínűen vagy ráfogás, vagy pedig az excentricitás és a

keresztűz alá fogta, nagy részét leterítette, sebesülteit felkoncolta, a halottakat kirabolta s tetemükön kannibáli csonkításokat, halottgyalázást követett el. Csak gyenge töredék jutott vissza az elővéd zöméhez a huszárok közül, — a többi áldozatul esett.

Millinkovich vezérkari őrnagy ellen ezért nagy volt a felháborodás az országban; sok szemrehányást kellett a vezérlő huszárszázadosnak is a főhadiszálláson hallania. De a katasztrófáról ők valóban nem tehettek. Azért felelősek volnának, ha reguláris katonaság hadimanőverrel, vagy ütközet közben ejti őket kelepcebe, mert ez ügyetlenségre vagy gondatlanságra vallana. A békés semlegességet szenvedő s azután orvul támadó benszülött népeiséggel szemközt hasonló kelepcek és meglepetések óvhatatlanok. A katona köteles a nem-harcoló elem közt előnyomulni s a hadi jog kemény eszközeivel ellene csak nyilvánvaló árulás esetén élhet. Így történt Maglájnál; a huszárok előnyomultak, amíg nem explodált mögöttük az addig rejtgetett árulás. Sok bajtárs vérzett és pusztult el így borzalmasan, de

ez katonasors s nem is történt hiába. A csapat romjai megvitték a rémhírt a fővezérnek s a megszálló sereg csakhamar tisztában volt vele, hogy nehéz, fárasztó és hosszadalmas gerillahadjáratra kell elkészülnie. A hadműveletek nyomban megindultak s erős tartalék segítségével harmadfél hónap alatt sikerrel be is fejeződtek.

Hiba csak az volt, hogy a hadvezetőség a maglaji esetnek tulságos jelentőséget tulajdonított és Bosznia megszállására csakhamar négy további hadtestet, azaz összesen 150.000 embert hívott zászlók alá. Andrassy szavai szerint — több katonát küldtek ama tartomány ellen, mint amennyi belefért. A szertelen méretű mozgósítás a monarkának eképp majd annyi költségébe került, mint egy rendes háború viselése.

Az okkupáció azonban elérte azt a célt, amelyet Andrassy belpolitikája elérni akart. Magyarország és Ausztria erős hadállást foglalt el a Balkánfélsziget nyugati sarkában, ahonnét sakkban tarthatta minden ellenségünket s harminc éven át befolyást gyakorolt a Kelet eseményeire. Az akkor még félvad, fegyelemhez,

különösség hajszolása révén került a legtöbb szer a patikába. Akárhány szer csak azért lett keresetté, mert nehezen volt megszerezhető s ezenfelül különös volt.

Ebből a korból származik az a felfogás, amely minden állatfaj minden szervének egész külön hatást tulajdonít; ilyen pl. az a hiedelem is, hogy a kecsketej «jót tesz a mellnek.»

Mai tudásunk bebizonyította, hogy az állati szervezetnek fajonként, sőt csaknem egyénenként jellemző kémiai tulajdonságai vannak; de azt is tudjuk, hogy e faji tulajdonságokkal speciális gyógyító tulajdonságok nem kapcsolódnak. Idegen vérsavó az ember vérébe fecskendezve szérumbetegséget okoz, akár marha, akár ló, akár más állat véréből származott. A szervezet csak azt mutatja, hogy a belévit anyag idegen és nem fajabeli, de különbséget az egyes idegen anyagok között legfeljebb aszerint jelez, milyen fokú fajrokonság van közte és amaz állatok között, melynek anyaga szervezetünkbe került.

A gyomron át bejuttatott anyagnál még ez a különbség is elenyészik. Az emésztés folyamán a faji jellemvonás elvész — hisz ez az emésztés egyik célja — és az asszimiláció nem más, mint hogy általa új faji tulajdonságu, de durvább kémiai tulajdonságu anyag fejlődik, mint aminő volt a szervezetbe juttatott anyag.

A csecsemő emésztőszervei úgy látszik nem egészen alkalmasak arra, hogy idegen fajú fehérjét, aminő a kecske tejében található, feldolgozzák. Nekik fajazonos fehérje kell és innen van, hogy az anyatej semmivel sem pótolható. Még ha mindenféle műfogással úgy alakítjuk is az állati tej zsir-, fehérje- és cukortartalmát, hogy durva kémiai összetételben teljesen megegyezik az embertejjével, a csecsemő szervezete és egészsége megérzi ezt a különbséget.

Felnőtt ember gyomra már arra termelt, hogy az idegen fajtulajdonságu vegyületeket dolgozzon fel és

jogrendhez nem szokott lakosságot sikerült a civilizációnak megnyerni és teljesen pacifikálni. Csak egyszer kelt még fel azóta fegyveresen a krivosjei hegyek közt, mikor a katonakötelezettség terhei rája is kiterjesztettek. Felkelése úgy támadt és dült meg, mint 1869-ben, az általános védőkötelezettség ellen fellázadt bokhézeké Kataró körül — csapatainknak kemény küzdelmük volt, de végre is megtörték az ellenállást.

A bosnyákok és hercegócok már belenyugodtak helyzetükbe, melynek az európai megbízás nem szabott időhatárt. A civilizatórius munka sok érdekszálal köti ama tartományokat e monarchiához s talán már nincs messze az időpont, mikor a történeti jog érvényesülhet — a magyar szent korona visszakapja bennük az ő egykori birtokait.

Nyugodjanak békén a hős huszárok, kik e célért ontották vérüket és áldoztak életet most harminc éve Magláj alatt.

Agitáljatok saját lapunk érdekében; hassatok oda, hogy minden kartárs előfizetője legyen!

így a különböző tejfélék faji tulajdonságai, valamint összetételei aránylag csekély változásai nem érintik.

A kecsketej kevésbé különbözik a tehéntejtől, legfeljebb annyiban, hogy valamivel táplálódabb s nehezebben emészthető; orvosi szempontból figyelembe jövő más egyéb tulajdonsága azonban nincs.

A «mellre» nem hat. A «mellnek jót tesz» kifejezés a nép nyelvén azt jelenti, hogy gyógyítja a hektikát, a száraz betegséget. Ennek azonban semmi alapja nincs. A kecske épp úgy megkapja a neki való gyöngykórt (tuberkulózist), mint akár a szarvasmarha, akár a fertőzött tejet ivó gyermek. Ha a bőséges kecsketejivás lábra állítja azt is, akiből már a halál kutyája ugat, az csak újabb bizonyítéka annak, hogy a bőséges táplálkozás a tüdővész leküzdésében fontos tényező. Egyéb gyógyító hatása azonban nincs.

A nép, mely bámulatos szívóssággal őrzi mindazt, ami egyszer lelke mélyéig hatott, orvostudományában ma is a múlt századok tudományának hozzákerült forgácsaiból él. Nem csoda tehát, hogy miként a zsirok között (kutya-, róka-, farkas-, szarvas-, mormota-, szunyogzsir), úgy a tejfélék között is különbséget tesz és különös orvosságokat keres.

Gyenge fatörzsek erősítése. A fák koronája sokszor a törzs erejéhez képest nagyon kifejlődik és emiatt hajladozik s már a legkisebb szélvihar kárt tesz benne. Ezen fák mellé tavasszal karókat teszünk, — a szükséghez képest egyet vagy többet — hogy biztosítsuk a törzs épségét. Ez azonban még nem elégséges, a törzset magát is erősíteni kell; ezért tavasszal úgy teszünk, hogy a törzsön erősítő bevágásokat ejtünk. Emlékezzünk még reá, hogy ezt késsel kell végrehajtani, amelynek hegyét a fa héjába engedjük. E bevágások hossz irányban történtek. A metszésekkel az edények egy részét roncsoltuk szét s ezáltal a bennük szállított tápanyagok egy részét a törzs részére biztosítottuk, amennyiben kényszerülve lett a fa arra, hogy a bemetszett helyeken bővebben rakja le a tápanyagot. Ezen tavaszi bemetszések, úgynevezett «köpülőzés» mellett évközben a fákat meg kell tekinteni és amennyiben a tenyészév alatt oldalhajtások törtek volna elő, azokat részben vagy egészben eltávolítjuk, hogy a tápszert a törzstől el ne vonják s mert azokra ott szükség nincs.

Zöld takarmány bezsombolyozása. A zöld takarmánynemeket zsombolyozás által jól el lehet tartani. Az eljárás a következő: Kiválasztjuk a megfelelő területet; ennek olyannak kell lenni, hogy rajta a víz meg ne maradjon, tehát sima és domborodott legyen. A takarmánykaszal szélessége 4—6 méter szokott lenni, hossza változó, a takarmány mennyisége szerint. A talaj felszínén a kaszal szélességében száraz szalmát rakunk és erre fektetjük a takarmányt rendes kaszalformában rakva. A kaszalozást úgy kell végezni, hogy a kaszal széleire szalma rakassék, hogy a zöld takarmány a külső levegővel ne érintkezessen közvetlenül. Ha a kaszal magassága elérte a 4—4½ métert (közepén valamivel magasabb, mint a széleken), akkor betetejezzük száraz

szalmával. Midőn már felmelegedett 55° C.-ig a kazal, akkor földet rakunk a tetejére és pedig egyelőre négyzetméterenként körülbelül 3 métermázsát s egy-két nap múlva, amidőn a kazal már megüledett, a többi és pedig annyi súlyt, hogy minden négyzetméterre 10 mm. földtömeg jusson. A széleken is meg kell a kellő súlynak lenni, különben a takarmány megpenészedik. Az által, hogy a közepén a kazal magasabban rakatott, a tetőzet lejtős és rajta a csapadék megállani nem fog, így a kazal be nem ázhat, a takarmány épen, egészségesben marad.

Koronaágkimetszés termő gyümölcsfáknál.

A nyár folyamán minden olyan ágat, amely fölösleges, azaz olyan, hogy a koronát tulsűrűvé teszi, vagy az ágak egymást keresztezik s ezáltal a fa belsejéhez való jutást megnehezítik, avagy valamely betegségben szenved, el kell távolítani. Ezt azoknál a gyümölcsfáknál, melyeken termés nincs, meg is tehetjük. Azoknál azonban, amelyek terméssel vannak megrakva, csak akkor hajthatjuk végre az ágkimetszést, amidőn róluk már a gyümölcs lekerül, nehogy az ágnyeséssel a termésben kárt szenvedjünk. A gyümölcsaszúret megtörténte után azonban a kijelölt ágat le kell vágni és a törzsön az ejtett seb helyét oltóviaszszal vagy más védőkenőccsel be kell kenni, nehogy ennek elmulasztása következtében az ejtett seb korhadásából folyólag álljon elő újabb baj.

KÜLÖNFÉLÉK

Időjósító növények. Hanusz István írja ezt az «Időjárás» legújabb számában: Ha a levegőben nagy a páratartalom, felemeli bugáját a réti lóhere, szirmait összerakja a tikszem, a körömvirág, a hajnalka; csavaros termőjüket egyenesre nyújtják a vadzab és a gólyaorr. Nagy Imre azt mondja a Tudományos Gyűjtemények 1819-ik évfolyamában, hogy «a növények közül némelyek, minelőtte esni kezd, a virágaikat megnyitják, példának okáért a varjufű, a csabair (Pimpinella).»

Újabb megfigyelések ellenben úgy szólnak, hogy a pirosvirágú Pimpinella bezártan tartja virágait az eső közeledtekor derül időben is; ezzel a magatartásával őt, tíz sőt huszonnégy órával előbb is megjósolja az esőt. A lóheréfélék mind összefogják hármass leveleiket s velük a szárat ölelik át, ha eső közelit. A gyermek-lánc bőbitagömbjei teljesen épen maradnak, ha szép időt várhatunk; eső közeledtével pedig széthullanak, mint az oldott kéve. A takácsmácsos azért kapta a Vénuszfürdője nevet régente, mert tartós, igen száraz időt jelent be könyezésével. (Némely helyen Vénusz-könyének is hívják.)

Időjósító a vadzab és a kis hajnalka. Párával telt levegőben a vadzab szálkája vizet vesz fel, attól megduzzad és kiegyenesedik; a hajnalka ellenben a víz felvétele folytán elernyed és összecukódik. Így tesz a körfény is. Így jósol időt a daruorrű és a gólyaorr; pelyvák felduzzadva bontakoznak ki csavarodottságukból, ha eső közelit. Az esős peremér derült időben reggel hat és nyolc óra között kinyílik, délután négy

és hat óra között becsukódik; ha esőt sejt, nem is bontja ki virágát. Az árvalányhaj, a mohák közül a lombos moha, a csillagmoha, a gombák közül a csillaggomba az időprófeta. Meteorológus az ördögszekér és a tyukhur. Ez utóbbi nem csálhatatlan, de eléggé biztos. Derült időben ugyanis reggel kilenc óra tájt ég felé irányozza pici fehér virágait és ebben az irányban tartja feszesen délig; de ha borult az ég vagy éppen eső közelit, nem bontakozik ki, mintha csak menyegzői ruháját féltene és tudná, hogy egyszerű pompáját barátságos napsugár köszönteni nem fogja.

Időjósító az imádságbokor, melynek kerek, korálpirosan fénylő s fekete ponttal ékesített magvai olvasószemek, valamint a tengeri fürdőkön árult csigaszekrényeken való diszítés gyanánt ismereteseek. Olcsón beszerezhetők fűszerkereskedésben, krajcárba alig kerül párja. Leveleinek időjelző mozgása vagy egy század óta áll figyelés alatt, szobában azonban nehéz természetű, mert sok meleget kíván. Ha kettős bádögcserep közé vizet öntünk és borseszéláng segítségével egyenletes melegen tartjuk és még hozzá olyan palack alá rejtjük, amelynek feneke levált, úgy még talán megél. Nowack József tíz évet meghaladó tapasztalás alapján mondja erről az indiai növényről, hogy a zivatart felűnő biztossággal megjósolja.

Növénymeteorológus a csattanós maglóvó is, a melyet Jamaika szigetén porzótartófának neveznek; ennek tojásalakú nagy magtartói időváltozáskor felpattannak és nagy robajjal szórják szét apró magvait.

Nikaraguában a vérfürtű szőlő ágainak tördelésekor erős villamos ütést kap az ember, nyolc-tíz lépés távolságban a mágnesű már észreveszi és elárulja a közellétét nyugtalanságával, a bokrétára tett tű pedig körben forog; e növénynek elektromossága éjjel majd hogy egészen el nem tűnik és délután két óra tájban pedig igen nagy.

Nyugat-Indiában villamos fát is ismernek. Keskeny bársonyos levelei érintésre erős ütést adnak. A delejtű már husz lépés távolságban érzi a hatását, megváltozik iránya. E fában a villamos erő legfokozottabb délben, leggyengébb éjféltájban, nedves időben pedig mintha egyáltalán nem is volna benne. Madár mesze elkerüli, bogár pedig a közelében nincs.

Meteorológus növény a szagos müge is, a mérsékeltövi erdők e pici küllöslevelű, fehérvirágos májusi viritója.

Azt tartják a vadgesztenyéről, hogy a legfelhősebb időben is kifeszíti ötujjas levelét, ha derült időt vár; levele szárnyait azonban legtisztábbnak látszó napon is leereszti, ha az eső közeledését szimatolja. A fűzfa könyezése tartósan száraz időt jelent meg előre.

A baranyai bükkök a néphit szerint három nappal előre erős zugással jelentik meg az esőt. Ugy tartja a magyar paraszt, hogy ha előbb hajt ki a kőrisfa, mint a tölgy, forró, száraz nyarat jelent meg előre.

Egy amerikai lap írja, hogy az indiánusok égháboru idején nyirfa alá menekülnek, abban a hitben, hogy azt villámcsapás sohasem éri. Bizonyos az, hogy

a megfigyelt esetekben míg a tölgyet ötvennégyyszer sujtotta villám, a tülevelűeket tizenhatszor, a bükkfát egyszer, a nyírt egyszer sem. Mint mondják, Teneszében fűzfát sem érintett még a villám. Ott azonban nem a fák neme, hanem inkább a talaj lehet az oka.

Növényeknél nevezik el a hegymagasságok öveit. Ilyen az Alpokban a diófa öve (750 méter), a nyírfái (1000 méter), a havasi alsó öv a lucfenyőé (1500 m.), a törpe fenyő a 2000 méter magasságot jellemzi. Hőmérői szolgálatot teljesítenek tehát azzal, hogy milyen magasságban fordulnak elő.

Hogy vadásztak a francia királyok. Bátran állítható, hogy a Napoleon korának híres történetírója Masson Frigyes egy a francia királyok vadászszenvélyéről írt legújabb művében, — hogy Franciaország királyai Capet Hugótól egész XVI. Lajosig elvesztettek tekintették azt a napot, melyen nem vadászhattak. XIV. Lajos korában a vesaillesi patolában a vadászat céljaira szánt épületek oly nagy területet foglaltak el, amelyik százszorta nagyobb volt, mint az a hely, amelyen a tulajdonképpeni állami épületek állottak. És mily óriási volt még a személyzet. Volt egy fővadászmeister, kilenc vadásznadnagy, négy alhadnagy, huszonnégy nemes ember, egy cimerhordó s ennek apródja, igen sok más apród, egy előlovas, négy piqueur, egy kutyaszakács, huszonhét hajtófőnök, egy nyerges, egy patkolókovács, hatvanhat lovász s még egy ember, ki a lelőtt vadnak megadta a kegyelemdőfést. A hajtásra használt kutya-sereg szintén óriási számú volt. Külön idomított kutyák voltak az őz- és szarvasvadászathoz, — a nyulvadászathoz skót vadászkutyákat használtak, hetven kutya kellett a közönséges vadászathoz és külön kioktatott kutyákat használtak a dāmadvadászathoz. Mindegyik falkának meg volt a maga főnöke és ezenkívül egész sereg apród, szakács és szolga foglalatostkodott körülötte. Az agaraknak szintén külön termeik voltak és külön szolgálók állottak rendelkezésükre. Voltak végül ugynevezett «petits chiens», amelyek a király lábainál aludtak és a kisebb vadászatokra is elkísérték urukat. Ezeknek a kis kutyáknak naponta hét finom kétszersült járt ki, amelyeket a királyi pástétomkészítő szállított; némelyik még abban a privát kitüntetésben is részesült, hogy a király magánlakosztályában egész otthonosan érezhette magát. Masson szerint a versaillesi fényes palotában a király lakosztályában különös rekeszekre osztott szekrények voltak, melyekbe a király büntetésül elzárta a kis kutyákat, ha nem engedelmességek vagy az udvari etikett ellen vétettek.

Épp ilyen bonyolult berendezése volt a francia királyok udvarában a sólymászathoz. Valahányszor a király sólyommal ment vadászni, mindannyiszor egész sereg sebész, gyógyszerész és apród volt kíséretében. Különös szokás volt ennél a vadászathoz, hogy a fősólymárnak joga volt az első elejtett zsákmányért a király lovát, hálókabátját és cipőit ajándékba kérni. Ő ugyan elkísérte a királyt a háborúba is, az ellenséges had fővezérétől menlevelet kapott arra nézve, hogy só-

lyom madarait az ellenséges területen is idomíthassa.

Ezek a szokások a legrégibb időktől fogva sértetlenül állottak fenn egész I. Napoleon koráig. Ekkor Napoleon aztán az egész elavult intézménynek megadta a kegyelemdőfést. Amikor egy ízben akarták neki beszélni, hogy milyen szép és nemes sport a sólyomvadászat, a nagy császár gunyos mosolylyal mondá:

— Istenem, milyen ostobaság ez a sólyomvászat!

Egy napra rá pedig az egész vadászszemélyzetét elbocsátotta. Csak a kutyákat tartotta meg, de ezekkel sem törődött sokat. Az ő uralkodása alatt mindössze 500.000 frankot költött az udvar a vadászatra, ami az előző korokhoz képest elenyésző csekélység, mert az elődei évenként több milliót dobtak ki e célra.

Sport a Jegestengeren. Peel angol vadász, ki német sportbaráttal nagy vadászati expedícióra rándult a Jegestengerre, visszatért Londonba. Az expedíció a Ferenc József-földre felhatolt és rövid idő alatt szinte rekordszámba menő vadászzsákmányt ejtve. Tíz egymásután következő napon nem kevesebb, mint husz nagy jegesmedvét, harmincöt fókát, egy rozsmárt s még számtalan sarki rókát ejtettek el. Peel egyszer két nagy medvével találta magát szemben, melyek alig negyven méternyire voltak tőle. Az egyiket egy lövésre leteríti, a másik ezalatt támadásra készült. Ezt is megsebezte és az volt a szerencséje, hogy a medve leült a sebét nyalni s így a második lövéssel megölhette.

A hegymászás világ bajnoknője. Newyorkból jelentik, hogy egy limai jelentés szerint Peck S. Annie providenci fiatal leány megmászta a Cordillera Real de Peru legmagasabb csúcsát, a 25.000 láb magas Monte Sluascaraut. Az első kísérlet alkalmával vagy 20.000 láb magasságban vissza kellett fordulnia, mert vezetői nem vállalkoztak a továbbhaladásra. Turisztikai tette annál inkább esik beszámítás alá, ha tudjuk, hogy W. W. Graham, a híres hegymászó a Himaláján csakis 23.800 láb magasságra jutott.

Az akasztott ember érzései. Egy J. T. Mann nevű amerikai lelkész egy folyóirarban leírja azokat a furcsa érzéseket, amelyeket akasztott korában átélt. A lelkész ugyanis a polgárháborúban kémnek nézték a szövetségesek és Barancas erődben felakasztották. De csak négy percig lógott a fán, mert egy tiszt levágta. «Mikor a deszkát kirúgták alólam, — írja — az volt az érzésem, mintha egy gőzkazán lenne bennem s ez fel akar robbanni, Ereimben megtorlódott a vér s mintha erőszakkal akart volna magának utat keresni. Egész idegrendszeremben rendkívül fájdalmas zsibbadást éreztem, minőt azelőtt sohasem tapasztaltam. Azután egyszerre csak megkönnyebbültem s oly rendkívül kellemes érzés fogott el, minőt le sem tudok írni. Egyszersmind tejszínű fehér fény jelent meg színeim előtt, átható jó édes ízt éreztem a számban és bájos zenét hallottam. Mintha miriád énekhang egy leirhatatlanul szép melódiába egyesült volna. Mikor ismét visszatértem az életbe, ez oly fájdalmas volt, hogy a mártírok szenvedése se lehetett nagyobb. Mintha minden egyes idegszálam

külön fájt volna s orromban és ujjaim hegyében őrlt fájdalom tombolt. Félóra mulva mindennek vége volt, de India minden kincséért sem élném át még egyszer.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Mészáros Tamás urnak, Nagyszőlős. Bizony mélyen elszomorító dololg, hogy az erdészeti altisztek oly kevéssé törődnek a saját ügyeikkel. Köszönet a fáradozásért. — **Nagy Sándor** urnak, Felsőbánya. Igaza van, sokan bizony nem ismerik el, hogy lapunk kiadása nem csak sok időbe, hanem sok pénzbe is kerül; a sok hátralék miatt nem hogy fáradságos munkánk jutalmazva lenne, de majdnem ráfizetünk a vállalatra. A küldött cimeket köszönjük. — **Ormosi Ipoly** urnak, Nagybocskó. A sváb, muszka bogarak ellen csak folytonos irtással lehet boldogulni. Magamnak is volt ilyenekkel megáldott lakásom, de folytonos zacherlinozással, borsóba főtt kénese gyufával és ócska sörrel (hazli) a melybe tömegesen belefutak, mintegy két év alatt sikerült őket teljesen kipusztítanom. Tegyen ezekkel kísérletet.

A KIADÓHIVATAL POSTÁJA

Csiky Dénes urnak, Plát. Az elmaradt 32. és 33. számú lapokat az előző számmal együtt küldtük meg. — **Hegedüs L.** urnak, Bölön. A lakásváltozást bejegyeztük s lapunk előző számát már oda irányítottuk. — **Kodilla Péter** urnak, Puj. A beküldött 8 koronával jövő évi április hó végéig van előfizetve. — **Bardiovsky János** urnak, Ujbánya. Bár valamennyi tisztelt olvasónk olyan pontos lenne, mint Ön, de bizony most is még félszáz a száma azoknak, kiknek neve a múlt évi nyilvántartásban szerepel. Üdvözlét. — **Klagurik István** urnak, P.-Szántó. A címet kiigazítottuk. — **Fischl Péter** urnak, Borostyánkő. A 2 koronát vetjük. — **Kászoni József** urnak, Radnót. A jövő évi február hó végéig van előfizetve.

Nyomatott HIENTZ JÓZSEF könyvnyomdájában, Szászsebesen

HIRDETME NYEK

1908/3529. sz.

Pályázati hirdetmény.

A lipótújvári magy. kir. főerdőhivatal kerületében 2 erdőlegényi állás 400 kor. szegődménydíj és 100 kor. lakpénzzel betöltendő.

Az ezen állásra pályázók felhivatnak, hogy szakképzettségüket az államszolgálatba ujonnan belépni kívánók pedig ezen felül: ép, erős testalkatukat, különösen jó látó-, beszélő- és hallóképességüket kincstári erdészeti orvos, illetve vármegyei főorvos. vagy honvéd törzssorvos által kiállított bizonyítvánnyal, valamint életkorukról és illetőségükről tanusdodó bizonyítvánnyal és a hivatalos magyar nyelvnek szóban és írásban való tökéletes birását igazoló okmányokkal felszerelt és sajátkezüleg irt kérvényüket előljárójuk, illetve illetékes közigazgatási hatóságuk útján legkésőbb folyó évi szeptember hó 15-ig a lipótújvári m. kir. főerdőhivatalnál nyújtásuk be.

Lipótújvár, 1908 augusztus 8.

M. kir. főerdőhivatal.

1908/487. sz.

Pályázati hirdetmény.

Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegyében a gödöllői szolgabírói járás területén fekvő állami kezelésbe vett községi stb. erdőkre kiterjedő járási erdőőri állás haláleset folytán megüresedvén, arra a vármegye közigazgatási erdészeti bizottságának folyó évi 4776. számú

határozatával nyert felhatalmazás alapján pályázatot hirdetek.

A kinevezendő járási erdőőri évi összes javadalma 850 korona, mely a gödöllői m. kir. adóhivatalnál lesz előleges havi részletekben folyósítva.

Pályázhatnak olyan magyar honpolgárok, akik a magyar nyelvet szóban és írásban tökéletesen bírják s egyúttal az 1879. évi XXXI. t.-c. 37. §-ában előirt kellékeknek megfelelnek.

A pályázati kérvények sajátkezüleg írva s a fenti kellékeket, valamint a pályázók eddigi alkalmazását igazoló okmányokkal felszerelve a m. kir. járási erdőgondnoksághoz Vácon legkésőbb folyó évi szeptember hó 20-ig nyújtandók be.

A kitűzött határidőn túl beérkező és valamint a kellően fel nem szerelt kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

Budapest, 1908. augusztus 19.

M. kir. állami erdőhivatal.

Rappensberger Andor m. kir. tanácsos.

Pályázat.

A Rimamurány-Salgótarjáni vasmű részv.-társaság erdőbirtokainál egy erdőőri állás betöltésére pályázat hirdettetik.

Ezen nyugdíjjogosultsággal bíró erdőőri javadalmazása: 600 korona kezdő fizetés, természetbeni lakás, 15 ürköbméter tűzifa házhoz szállítva, föld- és rétilletmény, nemkülönben téli és nyári egyenruha. Ezeken kívül három darab tehénre szóló nyári legelő és az általa bejelentett és megítélt erdei kihágási összegnek $\frac{1}{3}$ -része. — Pályázhat azon magyar állampolgár, ki: a) fedhetlen előéletű, b) 24 évesnél nem fiatalabb, 35 évesnél nem idősebb, c) a ki tényleges katonai szolgálatának eleget tett, d) az erdőőri szakvizsgát letette, e) ép szellemi erő és egészséges testalkat mellett hibátlan beszélő-, látó- és halló képességgel és f) ki külső szolgálatban töltött néhány évi gyakorlattal és vadászatbani jártassággal bír.

Felszerelt folyamodványok alulírott erdőhivatalhoz jelen pályázati hirdetmény megjelenésétől 2 hét alatt nyújtandók be.

Az állás rögtön elfoglalható.

Rimabrézó, (Gömörmege) 1908 augusztus hó 17.

A Rimamurány-Salgótarjáni vasmű részvénytársaság erdőhivatala.

Vizsgázott, jó bizonyítványokkal rendelkező 38 éves nőtlen erdőőri azonnali belépésre alkalmazást keres.

Kovács Pál erdőőri, Marcaltó (Veszprémmege).

Kocsános tölgymakkot 15—20 métermázsát keresek megvételre. Ajánlatok ár megjelölésével következő címre küldendők: **Jellinek Andor** urad. fővadász Nagymágocs (Csongrádmege).

Élővadak! Foglyot, fácánt, nyulat, őzet, szarvast, däm vadat, uhut kunyhóleshez, minden fajú ragadozó emlőst és madarat, tyukot, libát, diszfácánt vásárol és erre vonatkozó ajánlatokat kér **Mayer Ede** udv. szállító élővad kiviteli üzlete, Wiener-Neustadt, Schneebergasse Nr. 10., Ausztria. Fiók vadkereskedés Magyarországon: Savanyukut, Sopronmege. Képes árjegyzék ingyen és bérmentve! Legjobb hírű, legnagyobb üzlet!

Tölgymakkot, fenyőtobozokat és lombfamagvakat a legmagasabb áron vásárol és mintázott ajánlatokat kér **Faragó-Béla** magpergető intézete, Zalaegerszeg.

Egyedüli ferlachi gyártmány

mely a bel- és külföldi gyártmányok közti versenyen a legelső díjat nyerte el.

Arany érem: Páris 1906. 46 remekelés.

OGRIS MARKUS FERLACHBAN KARINTHIA

fegyvergyár és (prácios) puskaműves.

Szállít elsőrangú bármily rendszerű vadász- és céllövő-fegyvereket legjobb és legpontosabb kivitelben. Különlegesség nagyon könnyű Drilling fegyverekben. Súlyuk 2·8—3 kg.

Browning-féle serétes-ismétlőfegyver
== 210 korona gyári árban. ==

Egy Mannlicher Schönauer ismétlő kurtály 6·7 mm és 9 mm öbű
400 lépésig jótállás mellett a legpontosabban belőve ára 190 korona.

Egy Mannlicher Excelsior ismétlő kurtály 11·5 mm öbű, acélköpenyburkolatu és legerősebb füstnélküli lőpor töltés használatára, a legpontosabban belőve egész hossza 101 cm súlya 2·5 kg. nagy kezdő sebességgel és a legerősebb átütő erővel, nagy vad lövésére igen alkalmas ára 190 korona.

Egy Mannlicher ismétlő kurtály 95-ös minta, 8 mm öbű ára 140 kor.

Árjegyzék ingyen és bérmentve. — Magyar levelezés.

Az „Erdészeti Ujság“ hirdetés-
rovatát ajánljuk kartársaink b.

o o figyelmébe! o o

HIENTZ JÓZSEF

== SZÁSZSEBES ==

Elvállal minden nyomdai munkát
izléses kivitelben és jutányos áron

Szállítja az összes könyvpiacon megjelenő
könyveket, zeneműveket, levélpapírokat, rajz-
és íróeszközöket

Postai megrendelések gyorsan és
pontosan eszközöltetnek

KÖNYV-, PAPIRKERESKEDÉS
NYOMTATVÁNYRAKTÁR =
NYOMDAI MŰINTÉZET

Vadászoknak!

Kiváló szakértők által belőtt s elismert
egy- és kétsövű vadászfegyvereket,
flóberteket, karabélyokat, céllövő fegy-
vereket és revolvereket csekély havi

részletfizetésre

o o árfelemelés nélkül szállít: o o

Aufrecht és Goldschmied

o o fegyveráruháza o o

Budapest, VII., Rákócy-ut 26. sz.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve!!

TILLER MÓR ÉS TÁRSA

CS. ÉS KIR. UDVARI SZÁLLITÓK
BUDAPEST, IV. Váci-utca 35.

A legrégibb és legnagyobb egyenruházati intézet. A nagyméltósági földmívelésügyi m. kir. miniszterium 70542
magas rendeletével az erdőgazgatóságoknak ajánlva.

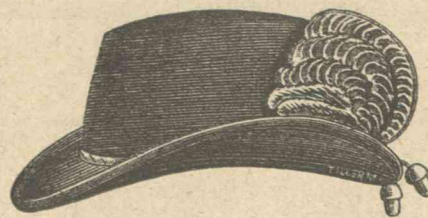
Erdészeti- és erdő altiszti egyenruhákat, egyes egyenruhadarabokat és mindennemű felszerelési cikket ajánlunk kitűnő
mesteri szabás és izlésteljes kiállításban.

Fehérneműek- és harisnyák óriási választékban. Fegyverek- és töltényekből állandó nagy raktár.

Polgári ruhák a legjobb magyar- és angol szövetekből elsőrangú szabászok közreműködése mellett készülnek.

Hivatalos uton részletfizetésre is eszközölhetők megrendelések és nagyobb
megrendelés esetén kívánatra saját költségünkön egy szabászt küldünk a
mértékek felvétele végett.

Árjegyzéket és mintákat ingyen és bérmentve küldünk
és vevőink kényelmére bármely cikket készséggel beszerzünk.
Meg nem felelőt visszaveszünk.

Nyomatott HIENTZ JÓZSEF könyvnyomdájában Szászsebesen.